

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ЕКСПЕРТНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДОСУДОВОГО РОЗСЛІДУВАННЯ

Таким чином, під взаємодією можна розуміти створену на основі законодавчих актів спільну, погоджену, плановану діяльність слідчого зі співробітниками оперативних та органів і підрозділів внутрішніх справ, що базується на властивих їй принципах і знаннях можливостей один одного та здійснювану з метою успішного розслідування кримінальних правопорушень.

Список використаних джерел:

1. Кримінальний процесуальний кодекс України. – К.: Центр навч. лри, 2012. – 292 с.
2. Інструкція з організації взаємодії органів досудового розслідування з іншими органами та підрозділами Національної поліції України в запобіганні кримінальним правопорушенням, їх виявленні та розслідуванні: наказ МВС України від 07.07.2017 року № 575 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://document.ua/pro-organizaciyu-vzaemodiyi-organivdosudovogo-rozsliduvannj-doc119907.html>.
3. Литвинчук О. І., Гришин Ю. О., Іваицький С. О. Кримінальний процес України: Загальна частина: Навчальний посібник / МВС України, Луган, держ. ун-т внутр. справ ім. Е.О. Дідоренка; [За заг. ред. М. Й. Курочки]. – Луганськ: РВВ ЛДУВС ім. Е.О. Дідоренка, 2010. – 408 с.
4. Тертишник В. М. Кримінально-процесуальне право України: Підручник. 5-те вид., доп. і перероб. – К.: А.С.К., 2007. – 848 с.

Голобородько Вікторія Вікторівна

курсант факультету підготовки фахівців для органів досудового розслідування, Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ

Науковий керівник:

Плетенець Віктор Миколайович,

кандидат юридичних наук, доцент,
доцент кафедри криміналістики, судової медицини та психіатрії
Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ

ОКРЕМІ АСПЕКТИ ТАКТИКИ ОГЛЯДУ МІСЦЯ ПОДІЇ В УКРАЇНІ В ПОРІВНЯННІ З США

Вітчизняна та зарубіжна криміналістика мають чимало схожих, але й відмінних рис. Певні положення проведення огляду місця події, які не

типові для національних тактичних положень варті уваги і дослідження, а можливо і застосування.

Відповідно до ст. 237 КПК України огляд місця події проводиться з метою виявлення та фіксації відомостей щодо обставин вчинення кримінального правопорушення [1].

Слід зазначити, що питання організації і тактики проведення цієї слідчої (розшукової) дії (далі - СРД) регламентуються здебільшого не КПК України, а відомчими нормативно-правовими актами. Проте більшість дій слідчого й інших учасників цієї СРД взагалі не унормовані, а здійснюються виключно на основі науково обґрунтованих і запропонованих рекомендацій, що формувалися на протязі довгого періоду розвитку науки криміналістики.

Узагальнення поглядів відомих вчених-криміналістів дає можливість стверджувати, що сучасний науковий підхід до пошуку нових (більш ефективних) форм і методів роботи слідчого під час огляду місця події повинен враховувати новітній (передовий) досвід правоохоронних органів прогресивних у цьому контексті країн світу.

Варт наголосити, що сучасні наукові підходи української криміналістики є нащадком німецького шляху розвитку цієї науки, оскільки саме на фундаменті праць німецьких авторів виникла російська, потім радянська криміналістика [2], а згодом і українська. Відомі російські вчені-криміналісти вважають, що сьогодні є три її основні моделі криміналістики: 1) англо-американська; 2) німецька; 3) російська, наголошуючи, що в умовах зростаючої глобалізації та посиленої англо-американської експансії в усіх сферах життя, включаючи й боротьбу зі злочинністю, німецька й російська криміналістики відчують на собі тиск з боку англо-американської моделі. Остання характеризується як заснована на позитивізмі сукупність двох «напівкриміналістик» – криміналістичної техніки як частини судової науки (Forensic Science) і самостійної дисципліни «Кримінальне розслідування» (Criminal Investigations) [3, с. 292–293].

На нашу думку, найбільш суттєві відмінності зазначених моделей сформувались у результаті поєднання різних правових систем.

Аналізуючи організаційно-тактичні основи огляду місця події слід відзначити, що загальний порядок огляду місця події в США та в Україні в цілому досить схожі [4, с. 7].

Згідно з американськими рекомендаціями алгоритм роботи на місці події виглядає приблизно таким чином. Співробітники поліції, які зазвичай першими прибувають на місце, затримують злочинця у випадку, якщо він усе ще там, і викликають швидку медичну допомогу в разі потреби. Вони несуть відповідальність за забезпечення безпеки місця події та збереження речових доказів до прибуття слідчої оглядової групи.

Спеціалісти (ентомологи, судово-медичні експерти, судово-медичні психологи тощо) можуть бути залучені, якщо докази потребують

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ЕКСПЕРТНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДОСУДОВОГО РОЗСЛІДУВАННЯ

експертного аналізу на місці. Детективи опитують свідків і консультуються зі слідчими з оглядової групи. Вони розслідують злочин, використовуючи інформацію, отриману від свідків та в результаті дослідження речових доказів. Слідча оглядова група прибуває на місце події та пересвідчується, що воно убезпечене. Слідчі роблять попередній огляд, щоб отримати загальне уявлення про вчинений злочин, встановити, чи було щось на місці події переміщене до їх прибуття й формує початкові версії, засновані на первинному візуальному огляді. Вони зазначають місце розташування потенційних доказів, однак не торкаються та не переміщують їх, ретельно документують місце події, фотографують і малюють схеми протягом подальшого огляду. Іноді етап документації включає в себе відеоогляд. На ньому слідчі все ще ні до чого не торкаються. Потім настає етап, коли доказів можна торкатись – дуже обережно. Слідчі проводять послідовний огляд місця події, збираючи всі потенціальні докази, помічаючи їх, реєструючи та упаковуючи таким чином, щоб вони залишилися незмінними на своєму шляху в лабораторію [5].

Вітчизняна наука криміналістики до цих пір не виробила конкретних рекомендацій щодо окремих питань збереження слідів, наприклад, алгоритм дій поліцейських США, які першими прибули на місце події передбачає:

- заборону курити, жувати тютюн, використовувати телефон або санвузол, їсти або пити;

- збереження температурно повітряного стану місця події (налаштування кондиціонера, відкриття або навпаки – закриття дверей).

Крім того, рекомендації щодо алгоритму дій слідчого передбачають наступне:

- дотримання встановлених маршрутів входу й виходу на місці події;
- призначення безпечної ділянки для сміття та обладнання
- очищення або дезінфікування чи утилізацію інструментів й обладнання та ін. [6].

У зв'язку з цим доречними є такі рекомендації як заборона курити, жувати тютюн, використовувати санвузол, їсти або пити, а також дотримання встановлених маршрутів входу й виходу на місці події та призначення безпечної ділянки для сміття.

Таким чином,, аналізуючи об'єктивні причини більш ефективного проведення огляду місця події поліцейськими США, можемо прийти до висновку що вона частково обумовлена більш практичним підходом як з позиції процесуальної регламентації дій слідчого, прокурора й інших учасників на місці події, так і тактичних прийомів (способів) проведення цієї СРД.

Список використаних джерел:

1. Кримінальний процесуальний Кодекс України : Закон України від 13.04.2012 р. № 4651-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17>.
2. Степанюк Р. Л. Можливості розвитку криміналістичної науки в Україні з огляду на досвід США / Р. Л. Степанюк, С. П. Лапта // Вісник Луганського державного університету внутрішніх справ. 2018. № 3. С. 289-297.
3. Сокол В. Ю. Кризис отечественной криминалистики : монографія. Краснодар, 2017. 332 с.
4. Степанюк Р. Л. Удосконалення процесуальних та організаційних засад огляду місця події з урахуванням досвіду США / С. П. Лапта // Використання спеціальних знань у досудовому розслідуванні : Матер. наук.-практ. семінару (Дніпропетровськ, 13 травня 2016 р.). Дніпропетровськ: Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2016. С. 6-8.
5. Степанюк Р. Л. Удосконалення організації й тактики огляду місця події в Україні з урахуванням досвіду США / С. П. Лапта // Вісник Луганського державного університету внутрішніх справ імені Е. О. Дідоренка. 2016. Вип. № 2 (74). С. 300-307.
6. Crime scene investigation: a guide for law enforcement. URL: <https://www.fbi.gov/aboutus/lab/forensicsciencecommunications/fsc/april2000/twgcsi.pdf>.

Горбач Ірина Олександрівна,

студентка групи 726-Ю

Національного аерокосмічного
університету ім. М. Є. Жуковського
«Харківський авіаційний інститут»

Науковий керівник:

Шинкаренко Ігор Ростиславович

кандидат юридичних наук, професор,
професор кафедри права

Національного аерокосмічного
університету ім. М. Є. Жуковського
«Харківський авіаційний інститут»

ДО ПИТАННЯ ПРО НЕЗАКОННЕ РОЗГолоШЕННЯ ЛІКАРСЬКОЇ ТАЄМНИЦІ

В умовах стрімкого технологічного розвитку та відкритості інформації особливої актуальності набуває захист персональних даних, в тому числі й про стан здоров'я.

Згідно зі ст. 32 Конституції України, ніхто не може зазнавати втручання в його особисте і сімейне життя. Не допускається збирання,